

Załącznik do Uchwały nr ... z dnia.. w sprawie przyjęcia Programu Wychodzenia z Kryzysu Bezdomności na lata 2026-2028 dla Gminy Stalowa Wola

PROGRAM WYCHODZENIA Z KRYZYSU BEZDOMNOŚCI NA LATA 2026 – 2028 DLA GMINY STALOWA WOLA

Spis treści

Wstęp	4
Adresaci Programu	6
Uwarunkowania prawne	7
1.1. Podstawa prawna:	7
1.2. Komplementarność z krajowymi dokumentami strategicznymi:	7
1.3. Komplementarność z gminnymi dokumentami strategicznymi:	7
Diagnoza: uwarunkowania i problemy społeczne	8
Zasoby gminne w systemie wsparcia osób bezdomnych	24
Analiza SWOT	33
Wnioski	37
Cele Programu	38
Programowanie kierunków działań	39
Wdrażanie i zarządzanie Programem	43
Monitoring realizacji Programu	43
Ewaluacja Programu	43
Źródła finansowania zadań programowych	44
Załącznik nr 1 do Programu Wychodzenia z Kryzysu Bezdomności na lata 2026-2028 dla Gminy Stalowa Wola	45
KWESTIONARIUSZ ANKIETY	45
I. METRYCZKA	45
II. AKTUALNA SYTUACJA ŻYCIOWA	46
III. POTRZEBY I OCZEKIWANIA	46
IV. OPINIE I BARIERY	47

**PODSTAWOWYM ZAŁOŻENIEM *PROGRAMU*
WYCHODZENIA Z KRYZYSU BEZDOMNOŚCI NA LATA
2026-2028 DLA GMINY STAŁOWA WOLA
JEST STWORZENIE ZINTEGROWANEGO
I SYSTEMOWEGO MODELU PRZECIWDZIAŁANIA BEZDOMNOŚCI
W GMINIE STAŁOWA WOLA,
OPARTEGO NA DZIAŁANIACH PROFILAKTYCZNYCH, OSŁONOWYCH
I AKTYWIZUJĄCYCH, ZORIENTOWANEGO
NA TRWAŁE WYCHODZENIE
OSÓB Z KRYZYSU BEZDOMNOŚCI.**

Wstęp

Zjawisko bezdomności jest istotnym elementem obszaru pomocy społecznej, które charakteryzuje się złożonością i wieloaspektowością. Niesie za sobą skutki na wielu płaszczyznach. Problem bezdomności jest elementem polityki społecznej realizowanej na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Istnieje wiele definicji tego pojęcia.

Według ustawy o pomocy społecznej **osoba bezdomna** to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Natomiast **osoba zagrożona bezdomnością** to osoba zagrożona utratą tytułu prawa do lokalu lub możliwości zamieszkania w lokalu dotychczasowym, nie mająca tytułu prawnego do innego lokalu, w którym mogłaby zamieszkać, a ze względu na niski dochód i brak odpowiednich zasobów majątkowych nie będąca w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb mieszkaniowych.

Problem bezdomności dotyczy zarówno osobę znajdującą się w kryzysie bezdomności, ale też całe społeczności lokalne. Należy również podkreślić, że zjawisko bezdomności na przestrzeni ostatnich lat ulega systematycznemu zwiększeniu i dotyczy coraz młodsze osoby.

Zjawisko bezdomności wymaga podejmowania wobec osób w kryzysie bezdomności różnorodnych działań na rzecz zaspokajania ich potrzeb oraz włączania do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Właściwe określenie istoty i specyfiki każdego przypadku bezdomności oraz dobór form wsparcia może przynieść oczekiwane efekty.

Program Wychodzenia z Kryzysu Bezdomności na lata 2026-2028 dla Gminy Stalowa Wola oparty jest o cele zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stalowej Woli na lata 2023-2028.

Celem strategicznym wdrożenia Programu Wychodzenia z Kryzysu Bezdomności na lata 2026-2028 dla Gminy Stalowa Wola jest **stworzenie zintegrowanego i systemowego modelu przeciwdziałania bezdomności w gminie Stalowa Wola**. Cel ten uwzględnia zapobieganie i ograniczanie skutków bezdomności. Działania prowadzące do jego realizacji

powinny prowadzić do zmniejszenia liczby osób w kryzysie bezdomności, stwarzając osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością warunki do godnego życia.

Niniejszy dokument określa kierunki działań zorientowane na trwałe wychodzenie osób z kryzysu bezdomności. Są to:

Głównym założeniem deinstytucjonalizacji jest przeniesienie akcentu pomocy instytucjonalnej na wsparcie środowiskowe (rozwój mieszkalnictwa treningowego i wspomaganego)

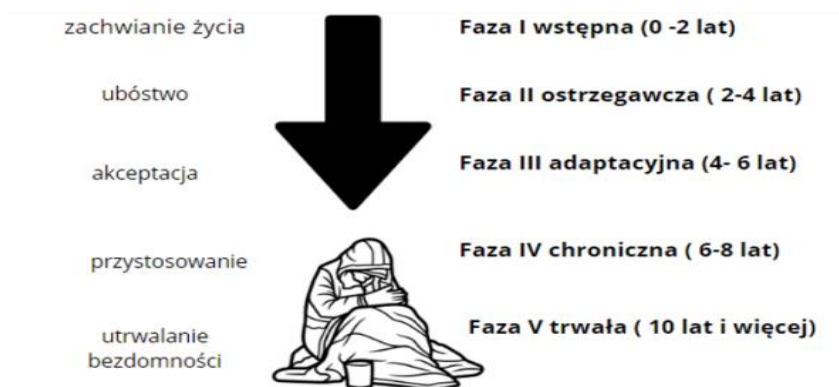
- **działania profilaktyczne**, zapobiegające utrwalaniu się i zwiększaniu skali zjawiska bezdomności;
- **działanie osłonowe**, zmierzające do zabezpieczenia warunków socjalnych oraz minimalizowanie skutków wykluczenia społecznego;
- **działania aktywizacyjne**, zmierzające do wyprowadzenia z kryzysu bezdomności konkretnych osób i grup społecznych;
- **rozwój i koordynacja współpracy na rzecz osób w kryzysie bezdomności** w oparciu istniejący potencjał partnerów lokalnych.

← Warto podkreślić, iż Program wpisuje się w ideę deinstytucjonalizacji to znaczy odchodzenia od tradycyjnych placówek tymczasowych (noclegownie, schroniska) na rzecz bardziej zindywidualizowanych, lokalnych i rozproszonych form wsparcia, które wspierają integrację społeczną i prowadzą do trwałego wychodzenia z kryzysu bezdomności. →

Jednocześnie dokument uwzględnia lokalny kontekst i realne potrzeby społeczności. W Gminie Stalowa Wola na przestrzeni ostatnich dwóch lat brakowało placówki całodobowej w formie schroniska dla osób w kryzysie bezdomności. Osoby te często zmuszone były korzystać z usług w innych miastach, co prowadziło do oderwania od środowiska lokalnego, utrudniało prowadzenie pracy socjalnej oraz ograniczało możliwości reintegracji. Utworzenie schroniska należy traktować w kontekście deinstytucjonalizacji jako:

- 1) *etap przejściowy i interwencyjny* – placówka nie jest celem samym w sobie, lecz punktem wyjścia do dalszych działań zmierzających do usamodzielnienia;
- 2) *jest elementem szerszego systemu usług rozproszonych* – placówka powiązana z innymi formami pomocy, takimi jak mieszkanie treningowe, programy aktywizacji społecznej i zawodowej.

Deinstytucjonalizacja w Stalowej Woli posiada charakter stopniowego procesu, w którym powstanie schroniska jest odpowiedzią na istniejący deficyt i zarazem początkiem budowania bardziej rozproszonego, zindywidualizowanego systemu pomocy.

Ilustracja IV Fazy wchodzenia w bezdomność

Źródło: Opracowanie własne n.p. Jażdżikowskiego (2000, s. 64 – 67) i Pospiszył (2008, s. 295)

Program został opracowany wraz z przedstawicielami działającymi w obrębie pomocy i wsparcia osób bezdomnych. W okresie budowania Programu zorganizowano 4 spotkania warsztatowe. Na podstawie wiedzy i doświadczeń każdego z przedstawicieli wypracowano analizę SWOT, cel główny i cele szczegółowe Programu oraz kierunki działań programowych.

Adresaci Programu

Program Wychodzenia z Kryzysu Bezdomności na lata 2026 – 2028 dla Gminy Stalowa Wola skierowany jest do osób zagrożonych bezdomnością i będących w kryzysie bezdomności w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej. Odbiorcami są również instytucje, jednostki organizacyjne Gminy Stalowa Wola oraz organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz osób bezdomnych.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025r. poz. 1214)
2. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U z 2024r. poz. 1941 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2025r. poz. 83 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 1673);
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 917);
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 2151);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 1939 z późn. zm.).

1.2. Komplementarność z krajowymi dokumentami strategicznymi:

1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 (*Priorytet II: Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu społecznemu*);
3. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (Obszar: Spójność społeczna);
4. Podkarpacki Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji 2023 – 2025: *Karta obszaru: osoby w kryzysie bezdomności.*

1.3. Komplementarność z gminnymi dokumentami strategicznymi:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stalowej Woli na lata 2023-2028 – Cel strategiczny nr 8, cel operacyjny nr 1 : „Rozwój działań na rzecz ograniczenia ubóstwa i poprawy poziomu życia osób i rodzin żyjących w niewystarczających warunkach materialnych oraz tworzenia warunków do wychodzenia z bezdomności”.

Diagnoza: uwarunkowania i problemy społeczne

Diagnoza sytuacji osób bezdomnych w Gminie Stalowa Wola powstała w oparciu o 3 źródła danych:

- ✚ Dane pochodzące z wywiadów środowiskowych wykorzystywanych do sporządzenia corocznej *Ankiety na temat osób bezdomnych w województwie podkarpackim* wysyłanej w ramach sprawozdawczości do Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w latach 2021-2024;
- ✚ Dane pozyskane z wywiadów środowiskowych za rok 2024, co w następstwie służyło do wypełnienia w/w ankiety;
- ✚ Trzecim źródłem pozyskania danych były wyniki przeprowadzonych badań ankietowych wśród osób w kryzysie bezdomności przebywających w noclegowni, schroniskach i miejscach niemieszkalnych. Wyniki ankiet były generowane na platformie Microsoft Forms. Poniższe zestawienia zostały przedstawione w dokumencie w formie zrzutu z ekranu.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku, Stalową Wolę zamieszkiwało 53 758 osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy. Osoby w kryzysie bezdomności stanowią relatywnie niewielki odsetek ogólnej liczby mieszkańców tj. 0,17%.

Tabela nr 1 przedstawia populację osób w kryzysie bezdomności na przestrzeni 2021 – 2024:

Tabela nr 1 Struktura osób w kryzysie bezdomności

2021			2022			2023			2024		
K	M	O	K	M	O	K	M	O	K	M	O
9	86	95	15	71	86	16	65	81	19	71	90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Stalowej Woli

Problem bezdomności, na co wskazują dane, kształtuje się na przestrzeni czterech lat na stosunkowo stałym poziomie. Nie odnotowuje się drastycznego wzrostu liczby osób w kryzysie bezdomności przebywających na terenie Gminy Stalowa Wola. Warto jednak zwrócić uwagę na blisko dwukrotny wzrost liczby kobiet w tej populacji.

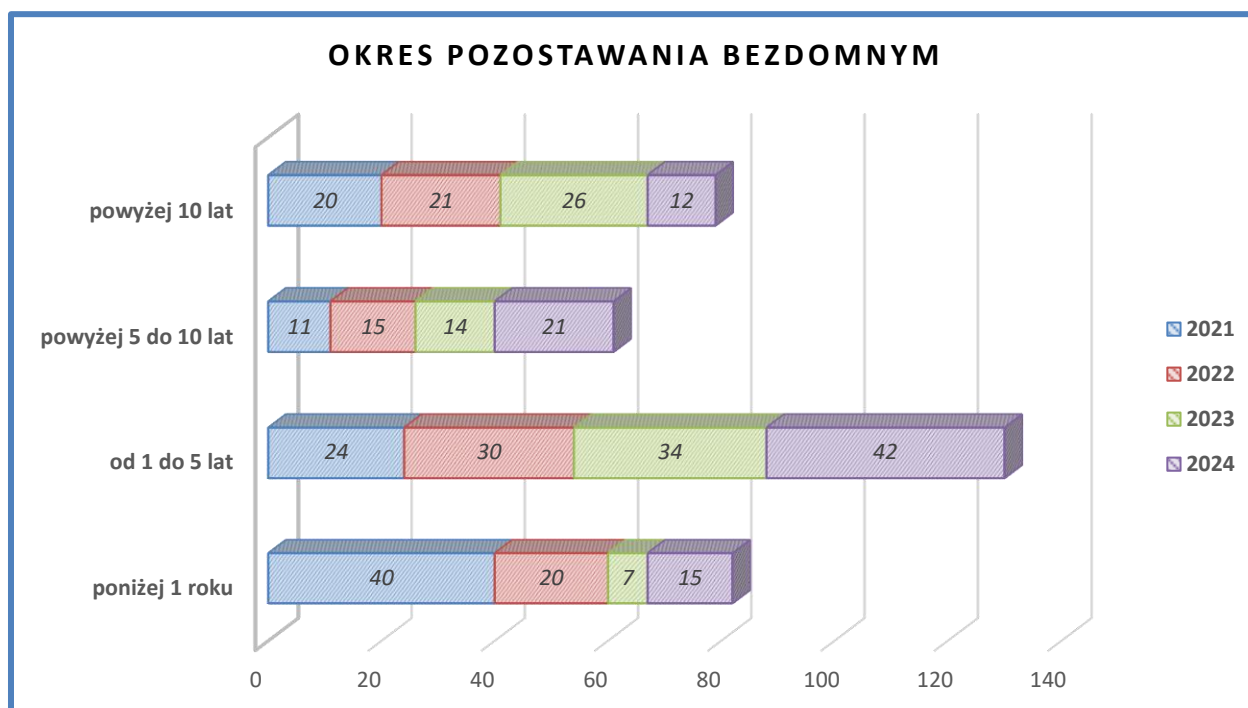
Tabela nr 2 Przekrój wiekowy osób w kryzysie bezdomności

Przekrój wiekowy	2021			2022			2023			2024		
	K	M	O	K	M	O	K	M	O	K	M	O
do 20 lat	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1
powyżej 20 do 30 lat	0	20	20	0	5	5	0	4	4	1	5	6
powyżej 30 do 40 lat	2	23	25	1	12	13	2	10	12	5	11	16
powyżej 40 do 50 lat	2	16	18	3	20	23	3	18	21	3	14	17
powyżej 50 do 60 lat	2	9	11	6	18	24	5	15	20	4	21	25
powyżej 60 lat	3	17	20	5	15	20	6	18	24	6	19	25
Razem	9	86	95	15	71	86	16	65	81	19	71	90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Stalowej Woli

W latach 2022 – 2023 największy odsetek osób pozostających w kryzysie bezdomności stanowiły osoby w wieku 40 – 60 i powyżej 60 roku życia. W roku 2024 można zaobserwować dość duże rozproszenie wiekowe w poszczególnych kategoriach. Dowodzi to faktowi, iż po pierwsze populację osób w kryzysie bezdomności zasilają coraz młodsze osoby, z drugiej populacja osób w kryzysie bezdomności jest populacją starzejącą się.

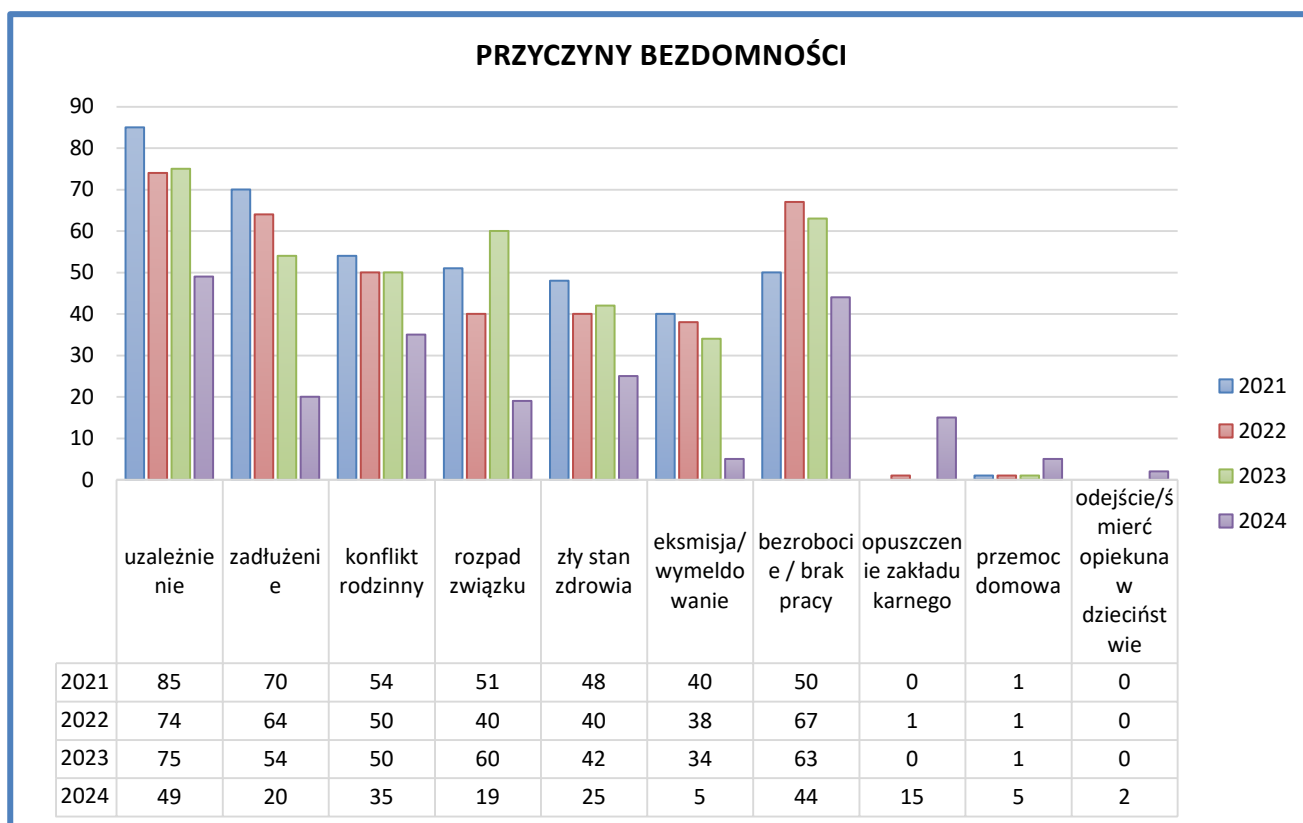
Wykres nr 1 Okres pozostawania bezdomnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Stalowej Woli

Analizując czas trwania bezdomności, wyniki bieżącego badania wskazują na tendencję do wydłużania się okresu pozostawania w bezdomności. Największą grupę stanowią osoby, które doświadczają bezdomności od ponad 1 do 5 lat. Następną grupą osób, które są bezdomne najkrócej, czyli do 1 roku.

Wykres nr 2 Przyczyny bezdomności

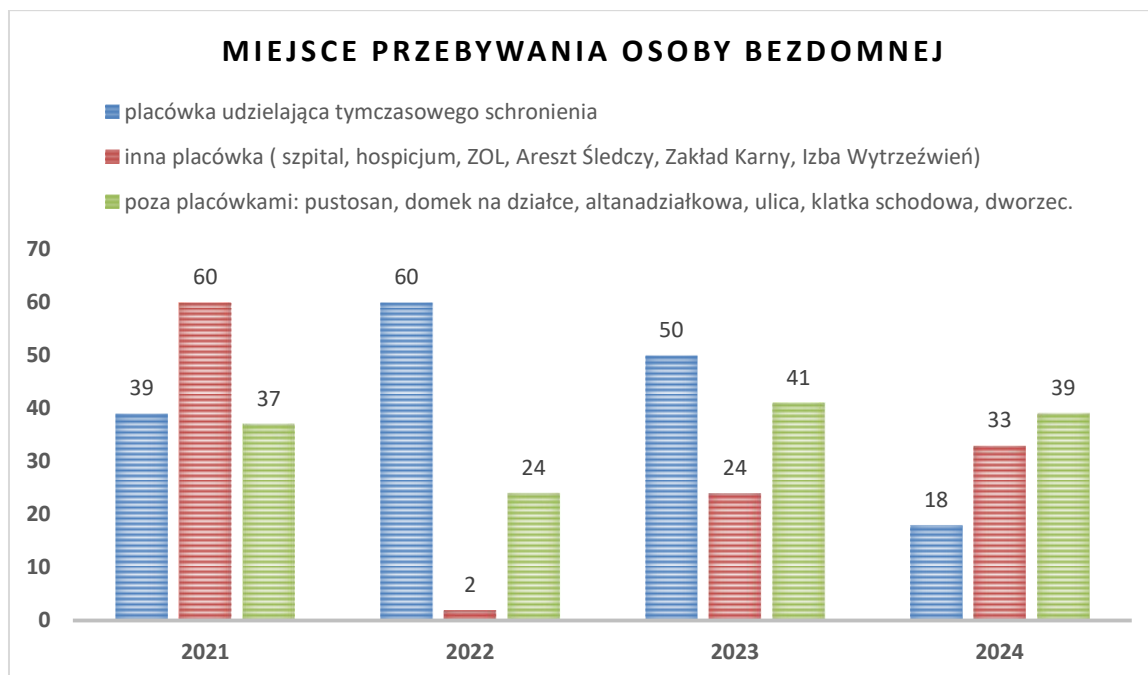
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Stalowej Woli

Badanie przyczyn bezdomności jest bardzo trudnym działaniem, ponieważ dotarcie do głównej przyczyny bezdomności jest związane z faktem, iż sam problem bezdomności jest niezwykle złożony. Stan ten jest uwarunkowany wieloczynnikowo, między innymi poprzez zmniejszoną zdolność do samodzielnego życia i radzenia sobie, poddania się wymaganiom społeczeństwa, niewielką odpornością na sytuacje trudne, czy marginalizację społeczną. Przyczyny bezdomności są umowne i często nakładają się na siebie (np. alkoholizmowi bardzo często towarzyszą eksmisja oraz choroby).

Badanie pokazało, że uzależnienie było najczęściej wymienianą przyczyną sytuacji bezdomności, kolejno często wymienianym czynnikiem był rozpad związku, bezrobocie/ brak zatrudnienia. W 2024 roku pojawiły się nowe czynniki, które do tej pory nie występowały lub

występowały w niewielkim stopniu, a mianowicie opuszczenie zakładu karnego, przemoc domowa i odejście/śmierć opiekuna w dzieciństwie.

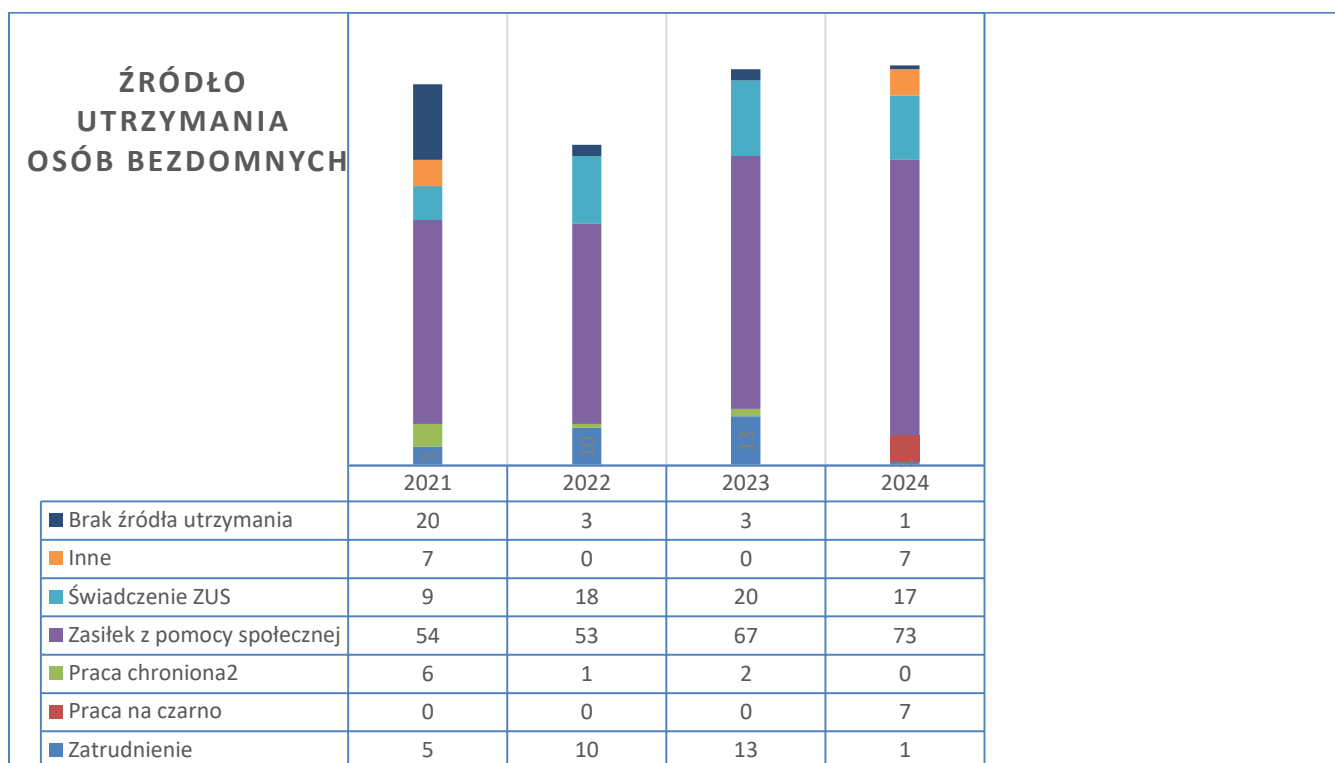
Wykres nr 3 Miejsce przebywania osoby bezdomnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Stalowej Woli

Powyższe dane wskazują, iż w okresie objętym badaniem w większości osoby bezdomne przebywały w placówkach instytucjonalnych. W 2022 roku dostrzega się dosyć dużą koncentrację osób będących w schronieniu, należy podkreślić, iż sytuacja ta może być spowodowana faktem funkcjonowania stalowowolskiego schroniska do końca tego roku. W kolejnych latach obserwuje się dość duże rozproszenie osób bezdomnych.

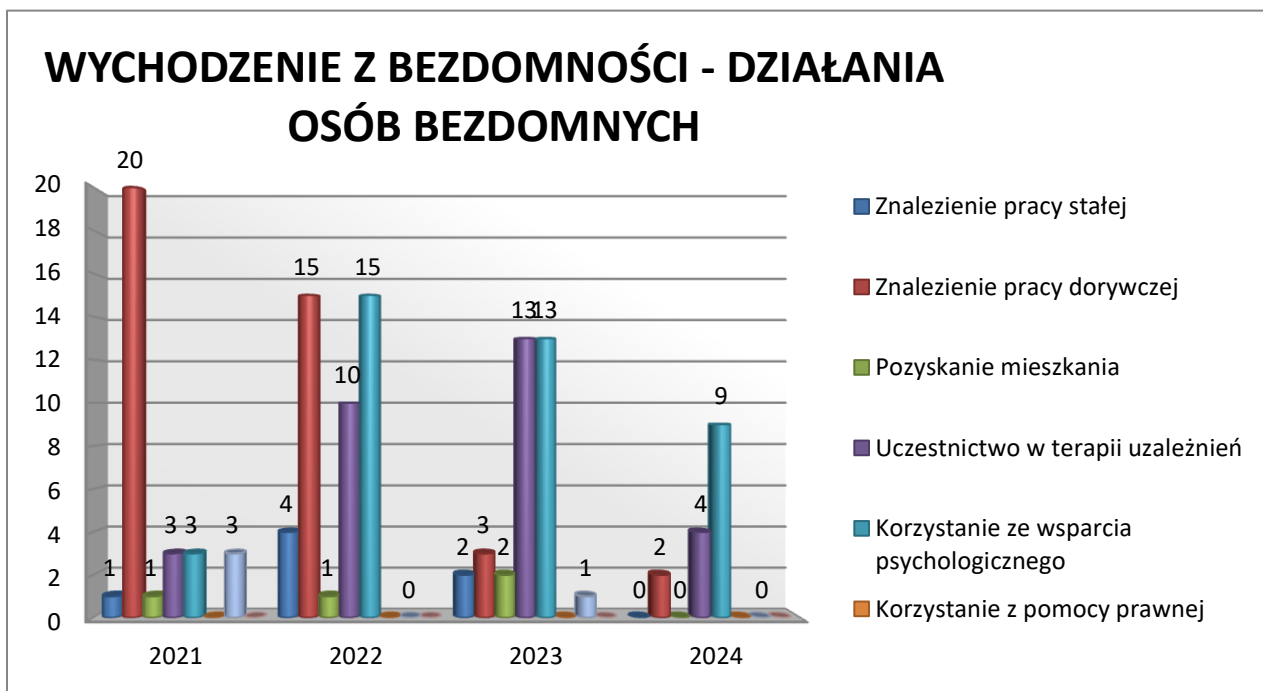
Wykres nr 4 Źródło utrzymania osób bezdomnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Stalowej Woli

W kontekście źródeł dochodu, najczęściej występującym źródłem jest otrzymywanie zasiłku z pomocy społecznej. Na drugim miejscu uplasowały się świadczenia z ZUS: emerytura lub renta. Znacząco spada liczba osób nie posiadających własnych dochodów.

Wykres nr 5 Działania osób bezdomnych podejmowane w celu wyjścia z bezdomności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Stalowej Woli

W okresie objętym badaniem obserwuje się duży spadek liczby osób w kryzysie bezdomności, którym zależało na znalezieniu/podjęciu pracy dorywczej, dość dużym wahaniem liczby osób poszukujących pracy na stałe. Osoby w kryzysie, bardzo rzadko podejmują aktywność w zakresie podnoszenia swoich kwalifikacji i/lub kompetencji zawodowych. Znikoma grupa podejmuje działania na rzecz pozyskania własnego mieszkania.

Obserwuje się natomiast wzrost liczby osób w kryzysie, uczestniczących w terapii uzależnień, korzystających ze wsparcia psychologicznego.

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone na terenie Gminy Stalowa Wola i miało polegać na dotarciu do wszystkich osób bezdomnych przebywających na terenie miasta Stalowej Woli.

Celem badania była diagnoza sytuacji osób bezdomnych, poznanie ich potrzeb oraz oczekiwań. Kwestionariusze ankiety zostały rozdysponowane przez pracowników socjalnych Zespołu ds. bezdomności na przełomie kwietnia i pierwszej połowy czerwca 2025 roku.

W ankiecie zawartych zostało 23 pytania, zarówno zamkniętych, jak i otwartych, jednokrotnego i wielokrotnego wyboru. Założeniem badania było dotarcie i przebadanie 105 osób bezdomnych, ponieważ tyle osób znajduje się w kryzysie bezdomności na terenie

miasta (90 osób w rodzinach skorzystało z pomocy, której udzielenie wymagało wydania decyzji administracyjnej). Badanie nie objęło zakładanej liczby respondentów, z uwagi na:

1. 12 osób odmówiło udziału w badaniu;
2. 15 osób usamodzielniała się;
3. 2 osoby zmarły;
4. 10 osób wyjechało do innej gminy;
5. 4 osoby przebywały w Zakładach Karnych;
6. 4 osoby objęte były leczeniem odwykowym;
7. 1 osoba przebywała w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym, natomiast z 4 osobami nie można było nawiązać kontaktu.

Ostatecznie w badaniu wzięło udział 53 osoby (50%).

Adresatami ankiety były osoby przebywające w Całodobowej Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta i osoby bezdomne przebywające w miejscach niemieszkalnych. Ponadto badania zostały również przeprowadzone wśród osób bezdomnych ostatnio zamieszkałych w Stalowej Woli, a obecnie przebywających w placówkach poza Stalową Wolą, które to placówki zapewniają schronienie w wyniku zlecenia realizacji takiego zadania przez Miasto Stalowa Wola oraz innych placówkach na podstawie skierowania MOPS (Schronisko z usługami opiekuńczymi w Gwizdaju, Schronisko dla Bezdomnych Kobiet i Mężczyzn im. św. Brata Alberta w Dębicy, Schronisko dla Bezdomnych Kobiet w Rudniku nad Sanem).

Wiek

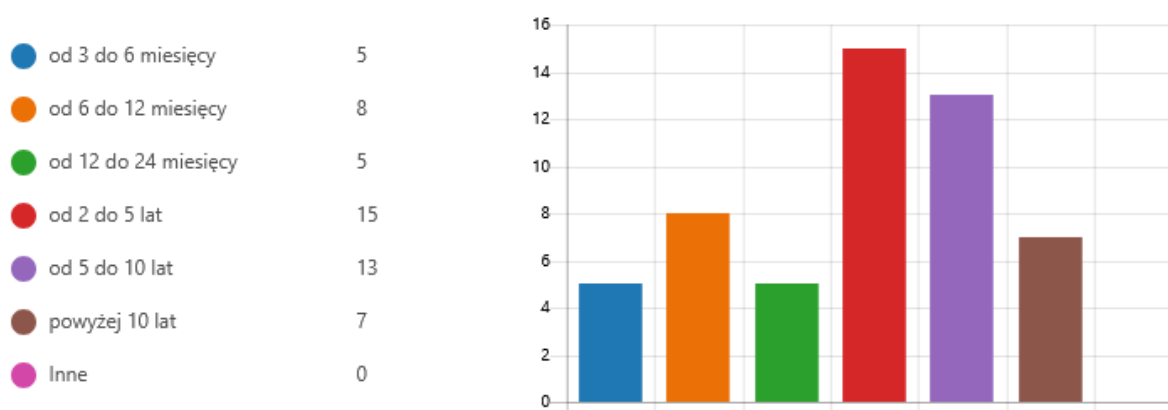
 do 25 lat	2
 26-40 lat	11
 41-60	25
 powyżej 60 lat	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet

Największy odsetek wśród badanych stanowią mężczyźni – 81%, natomiast kobiety - 19 % ogółu osób bezdomnych, posiadających wykształcenie zawodowe - 49% i podstawowe – 26%. Najliczniejszy udział procentowy wśród badanych stanowiły osoby w przedziale wiekowym od 41 do 60 lat - 47 %, kolejna grupa wiekowa to osoby powyżej 60 r. życia - 28%. Najmniej liczną grupą bezdomnych były osoby w wieku do 25 lat – 4%. Dostrzegalny jest również fakt stosunkowo dużej liczby osób bezdomnych w przedziale wiekowym od 26 do 40 lat (21%).

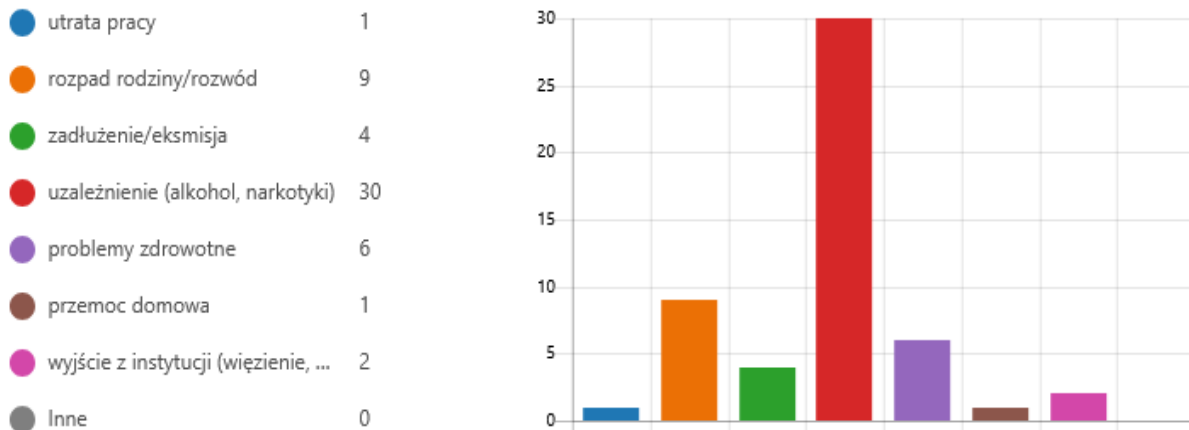
Jak długo jesteś w kryzysie bezdomności?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet

Wśród ankietowanych najbardziej liczną grupę stanowiły osoby pozostające w stanie bezdomności przez okres od 2 do 5 lat – 28,3% ogółu badanych. Na drugim miejscu plasują się osoby, które są bezdomne od 5 do 10 lat – 24,5% grupy badanej. Liczba osób deklarujących pozostawanie w bezdomności od 6 do 12 miesięcy stanowi 15% osób bezdomnych. 13% badanych deklaruje, iż są osobami bezdomnymi z ponad 10 letnim stażem. Najniższy wskaźnik pozostawania w bezdomności odnotowano w przedziale 3 – 6 miesięcy i 12 – 24 miesięcy (9%).

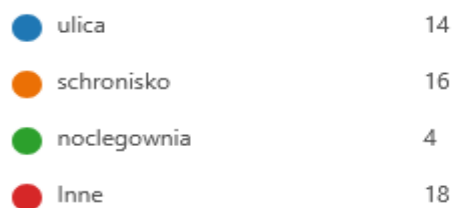
Co było główną przyczyną Twojej sytuacji bezdomności? (jedna odpowiedź)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet

Najczęściej ankietowani jako przyczynę bezdomności wskazywali uzależnienie od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) - 57%, rozpad rodziny, w tym rozwód – 17%, problemy ze zdrowiem - 11%, a także zadłużenia i eksmisje – 8%. Przyczyn bezdomności może być więcej. Warto zwrócić uwagę, że przyczyny bezdomności z reguły nakładają się na siebie.

Gdzie najczęściej przebywasz?

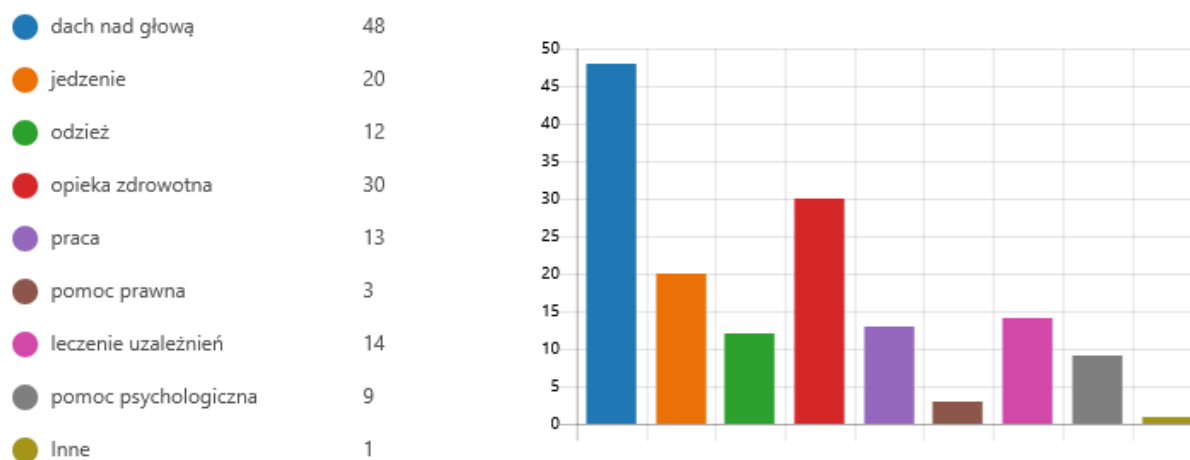

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet

Większość osób bezdomnych przebywa w takich miejscach jak: szpital, akademik, hostel, strych, lasy, nocleg u znajomych – 35%. Na drugim miejscu respondenci wskazali placówkę udzielającą tymczasowego schronienia (Schronisko w Gwizdaju, Dębicy i Rudniku nad Sanem) – 31%. Warto również zwrócić uwagę, że spora liczba osób bezdomnych pozostaje na ulicy – 27%.

Osoby bezdomne z reguły posiadają dochód - 74% w postaci zasiłków z pomocy społecznej, świadczeń emerytalno-rentowych, prac dorywczych. Ponadto 85% osób bezdomnych korzysta z pomocy i wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i innych instytucji pomocowych. 46% ankietowanych ma kontakt z rodziną lub bliskimi. Z kolei 79% badanych boryka się z różnego rodzaju problemami zdrowotnymi, w tym z niepełnosprawnościami.

Jakiej pomocy potrzebujesz w pierwszej kolejności? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

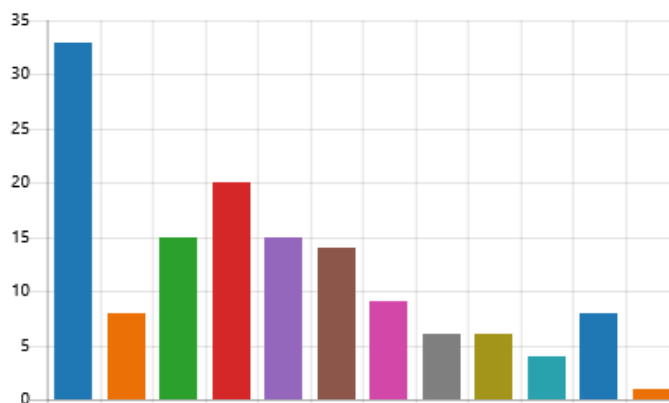

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet

Pytanie dotyczące potrzeb osób bezdomnych było pytaniem wielokrotnego wyboru. Większość osób bezdomnych potrzebuje w pierwszej kolejności kompleksowej pomocy, obejmującej przede wszystkim: 1) dachu nad głową - 91%, 2) opieki zdrowotnej (wsparcia w zakresie zdrowia) – 57%, 3) jedzenia – 38% oraz 4) leczenia uzależnień – 26%.

Czego najbardziej Ci brakuje w obecnej sytuacji? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

● bezpiecznego miejsca do spa...	33
● ciepłych ubrań i butów	8
● regularnych posiłków	15
● opieki zdrowotnej	20
● pracy lub zajęcia zarobkowego	15
● stałego źródła dochodu	14
● kontaktu z rodziną	9
● bliskiego kontaktu z innymi lu...	6
● możliwości umycia się i zadba...	6
● dokumentów tożsamości	4
● poczucia godności i szacunku	8
● Inne	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet

Na podstawie wyników badań można zauważyć, że osobom bezdomnym najbardziej brakuje w obecnej sytuacji: bezpiecznego miejsca do spania – 62%, opieki zdrowotnej – 38%, a także regularnych posiłków i pracy zarobkowej – 28%.

Czy wcześniej korzystałeś/aś z jakiegokolwiek formy wsparcia społecznego (np. mieszkanie wspierane, terapia, program aktywizacyjny)?

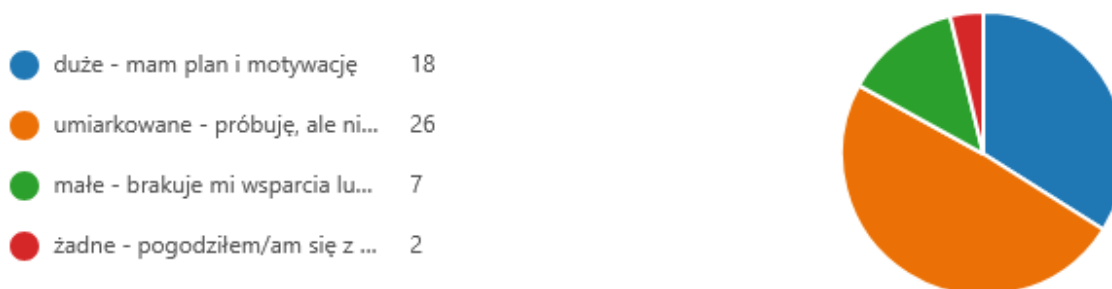
● tak - pomogło mi	9
● tak - ale nie pomogło	4
● nie	35
● nie pamiętam	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet

Większość respondentów nie korzystała do tej pory z jakichkolwiek form wsparcia społecznego tj. mieszkania wspieranego, terapii, programu aktywizacyjnego - 66%. Z kolei 17% osób skorzystało z tego typu wsparcia, co miało jak twierdzą pozytywny wpływ na ich sytuację.

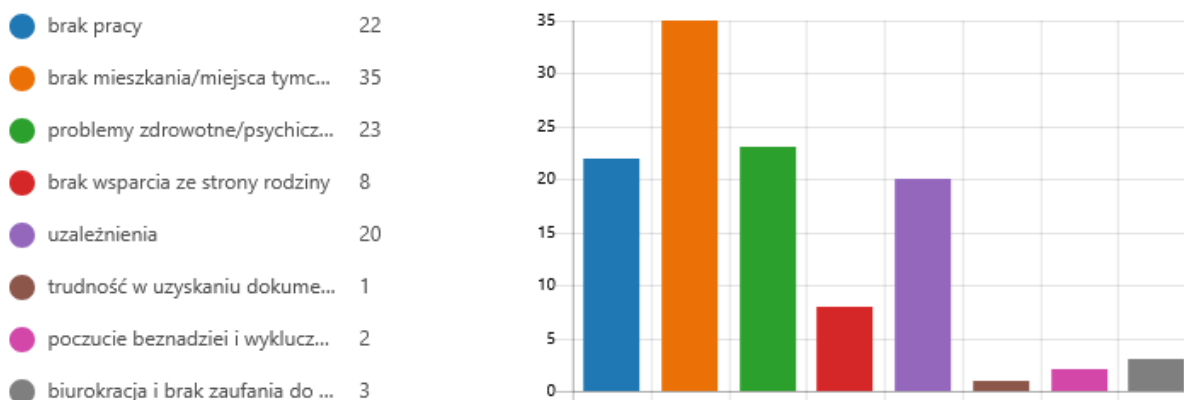
Jak oceniasz swoje szanse na wyjście z bezdomności w najbliższym czasie?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet

Osoby badane swoje szanse na wyjście z kryzysu bezdomności oceniają w stopniu umiarkowanym (próbują, ale nie wiedzą czy im się uda) – 49%, natomiast 34% respondentów swoje szanse ocenia na duże (mają plan oraz motywację). 13% osób bezdomnych brakuje wsparcia i sił w wyjściu z bezdomności, a 4% badanych pogodziła się ze swoim losem i sytuacją.

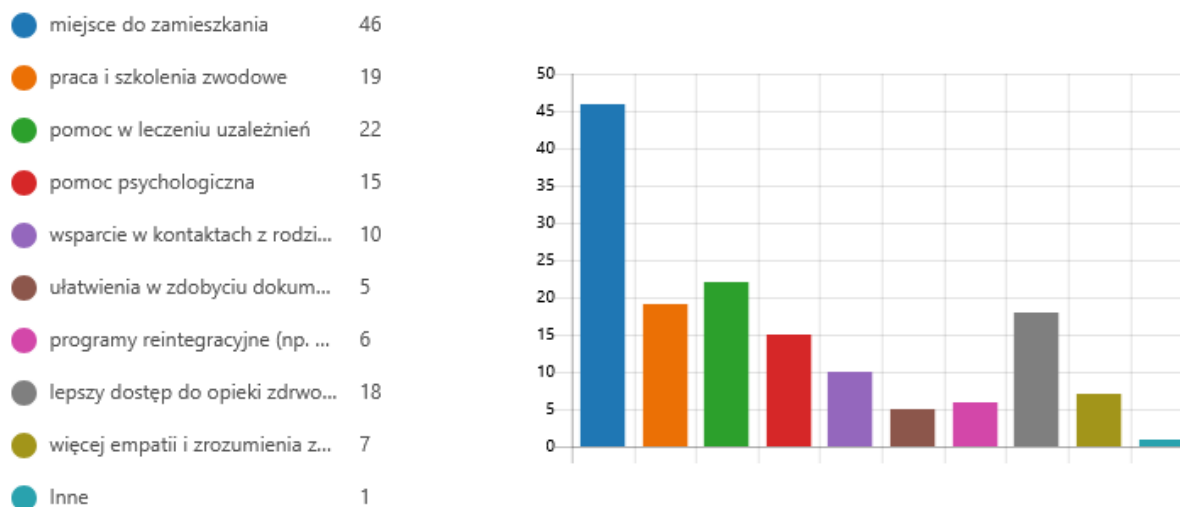
Jakie przeszkody najbardziej utrudniają Ci wyjście z bezdomności? (można zaznaczyć kilka)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet

Według badanych największymi przeszkodami/barierami jakie utrudniają osobom bezdomnym wyjście z kryzysu z bezdomności to: 1) brak mieszkania lub miejsca tymczasowego – 66%, 2) problemy zdrowotne, w tym psychiczne – 43%, 3) brak pracy zarobkowej – 42%, 4) uzależnienia – 38%.

**Co Twoim zdaniem najbardziej pomogłoby osobom bezdomnym wyjść z kryzysu?
(można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)**

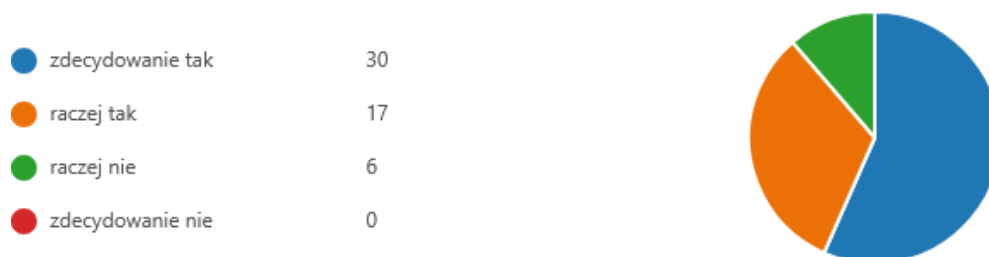

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet

Osobom bezdomnym w wyjściu z kryzysu bezdomności najbardziej pomogłoby: 1) miejsce do zamieszkania 87%, 2) pomoc w leczeniu uzależnień – 42%, 3) praca i szkolenia zawodowe – 36%, a także 4) lepszy dostęp do opieki zdrowotnej – 34%. Niewielka liczba osób wskazała na: ułatwienia w zdobyciu dokumentów i świadczeń – 9% i programy reintegracyjne – 11%. Warto nadmienić, że powyższe działania podejmowane w ścisłej współpracy z różnymi podmiotami mogłyby znacząco przyczynić się do skutecznej pomocy osobom bezdomnym i umożliwić im powrót do samodzielnego i godnego życia.

Zbadano również aspekt relacji osób w kryzysie bezdomności z instytucjami pomocowymi. Respondenci bardzo pozytywnie odnoszą się do pracowników instytucji i uważają, że są szanowani i traktowani z godnością. Niewątpliwie stanowi to potencjał do współpracy w perspektywie realizacji zindywidualizowanej, uszytej na miarę potrzeb oferty wsparcia w celu skutecznego wychodzenia z kryzysu bezdomności.

Czy gdyby powstała kompleksowa, spójna oferta pomocy, np.: wsparcie mieszkaniowe, socjalne i prawne, aktywizacja zawodowa oraz włączanie do społeczności lokalnej, zajęcia rozwojowe, skorzystałbyś/skorzystałabyś z takiej oferty?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet

W zakresie gotowości do udziału w kompleksowych programach, zdecydowana większość badanych, bo 57% zdecydowanie skorzystałaby z tej formy pomocy (wsparcie mieszkaniowe, socjalne i prawne, aktywizacja zawodowa oraz włączenie do społeczności lokalnej, zajęcia rozwojowe).

Trendy

1. **Stabilny poziom liczbowy** – w ciągu 4 lat liczba osób w kryzysie bezdomności utrzymuje się na zbliżonym poziomie, bez gwałtownych wzrostów.
2. **Wzrost udziału kobiet** – niemal dwukrotny wzrost liczby kobiet doświadczających bezdomności.
3. **Zmiany demograficzne** – w latach 2022–2023 dominowały osoby 40+, natomiast w 2024 r. widoczne jest rozproszenie wiekowe, co oznacza jednocześnie:
 - **starzenie się populacji bezdomnych,**
 - **pojawianie się coraz młodszych osób w kryzysie.**
4. **Wydłużanie się okresu bezdomności** – największą grupę stanowią osoby w przedziale **1–5 lat**, następnie osoby w kryzysie do 1 roku.
5. **Zmiana przyczyn bezdomności** – główne przyczyny to: uzależnienia, rozpad związku, bezrobocie. Od 2024 r. częściej pojawiają się nowe czynniki: opuszczenie zakładu karnego, przemoc domowa, śmierć/odejście opiekuna w dzieciństwie.

6. **Zmiany w miejscach przebywania** – po zamknięciu stalowowolskiego schroniska (2022 r.) zauważalne jest rozproszenie osób bezdomnych.
7. **Źródła dochodu** – najczęściej: zasiłki z pomocy społecznej, następnie świadczenia ZUS. Maleje liczba osób całkowicie bez dochodów.
8. **Aktywność społeczno-zawodowa** – spadek zainteresowania pracą dorywczą, duże wahania przy poszukiwaniu stałej pracy, znikoma chęć podnoszenia kwalifikacji czy starań o mieszkanie.
9. **Wzrost osób korzystających z pomocy terapeutycznej i psychologicznej** – rośnie odsetek osób w terapii uzależnień i korzystających ze wsparcia psychologicznego.

Wnioski

- ❖ Problem bezdomności w Stalowej Woli **utrzymuje się na podobnym poziomie**, ale zmienia się jego **struktura wewnętrzna**.
- ❖ Wzrasta udział kobiet i osób młodszych, co wskazuje na **poszerzanie się grup ryzyka**.
- ❖ Osoby w kryzysie coraz częściej **utykają w bezdomności średniookresowej (1–5 lat)**, co grozi przejściem w chroniczną bezdomność.
- ❖ **Główne przyczyny są złożone** i często się kumulują (uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie), a nowe czynniki (przemoc, opuszczenie Zakładu Karnego, osierocenie) pokazują, że profil osób w kryzysie staje się coraz bardziej zróżnicowany.
- ❖ **Zmniejszona aktywność zawodowa i mieszkaniowa** wskazuje na spadającą motywację osób do wyjścia z bezdomności.
- ❖ **Wzrost korzystania z terapii** pokazuje pozytywny trend – większą otwartość na wsparcie psychologiczne i zdrowotne.

Rekomendacje

- ❖ **Wczesna interwencja** – szybkie wsparcie osób wchodzących w kryzys (<1 rok), aby nie przechodziły do grupy 1–5 lat.
- ❖ **Programy reintegracyjne dla osób 1–5 lat w bezdomności** – mieszkalnictwo treningowe, asystentura, programy zatrudnieniowe, Indywidualne Plany Wychodzenia z Bezdomności.
- ❖ **Wsparcie dla kobiet i młodszych osób** – rozwój oferty ukierunkowanej na bezpieczeństwo (schronienia, mieszkania chronione, wsparcie rodzinne).
- ❖ **Indywidualizacja działań** – programy szyte na miarę dla osób z doświadczeniem przemocy, wyjścia z więzienia czy strat w dzieciństwie.
- ❖ **Rozwój profilaktyki** – działania osłonowe i prewencyjne w środowisku lokalnym (edukacja, praca socjalna, współpraca z NGO, szkołami, służbami).
- ❖ **Aktywizacja zawodowa** – programy zatrudnienia wspieranego i treningi umiejętności, aby stopniowo odbudowywać motywację.
- ❖ **Kontynuacja i rozszerzenie terapii** – utrzymać i rozwijać dostęp do terapii uzależnień i pomocy psychologicznej, bo widać, że osoby w kryzysie coraz częściej z niej korzystają.

Zasoby gminne w systemie wsparcia osób bezdomnych

Założenia Programu w Gminie Stalowa Wola powinny realizować instytucje, podmioty sektora prywatnego (NGO), które w ramach swoich kompetencji statutowych posiadają obowiązek wspierania osób bezdomnych i zagrożonych kryzysem bezdomności. Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli realizujący go przy współpracy z:

	Zasoby gminne	Działalność
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS)	Działania podejmowane przez Gminę: 1. Spotkania dotyczące koordynacji działań podejmowanych w stosunku do osób bezdomnych, a w okresie jesienno-zimowym wypracowanie wspólnego planu działania instytucji z terenu Stalowej Woli. 2. Mężczyźni w kryzysie bezdomności mogą skorzystać z Noclegowni przy ul. Jaśminowej 2, która zapewnia całodobowe schronienie i wyżywienie oraz ze Schroniska w Dębicy i Gwizdaju. Kobiety mogą szukać pomocy w Schronisku dla bezdomnych kobiet w Rudniku nad Sanem. Osoby w kryzysie, które wymagają usług, ale nie wymagają całodobowej pomocy osób drugih w codziennym funkcjonowaniu kierowane są do schroniska z usługami opiekuńczymi. 3. Zapewnienie gorącego posiłku oraz odzieży, obuwia, śpiworów i koców. Funkcjonowanie Stacjonarnego Punktu Higienicznego jest rozwiązaniem w zakresie działalności punktu doraźnego wsparcia, świadczącego usługi higieniczne na rzecz osób znajdujących się w kryzysie bezdomności. Zabiegi higieniczne były wykonywane raz w tygodniu lub w razie potrzeby po wcześniejszym zgłoszeniu. 4. Wspólne patrole pracowników MOPS, Policji i pracownika Noclegowni. 5. Świadczenie bezpłatnego poradnictwa: prawnego, psychologicznego, terapeutycznego,

		<p>prowadzonego przez MOPS, Towarzystwo im. Św. Br. Alberta, WOTUW, SOWiIK, KTŻ.</p> <p>6. Funkcjonowanie Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności.</p>
2.	<i>Klub Integracji Społecznej w MOPS</i>	<p>Klub Integracji Społecznej powstał w odpowiedzi na dynamicznie postępujące w naszym rejonie zjawisko bezrobocia. Celem KIS jest przede wszystkim reintegracja zawodowa i społeczna osób pozostających bez pracy zamieszkujących na terenie Stalowej Woli, które są zagrożone wykluczeniem i znajdują się w sytuacji uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Cel ten realizowany jest poprzez szereg kompleksowych działań zmierzających do zapewnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym bezpieczeństwa socjalnego, aktywizacji zawodowej i pomocy w osobistym rozwoju. Działania ukierunkowane są na edukację personalną, zawodową i społeczną ułatwiającą osiągnięcie samodzielności ekonomicznej i podjęcie zatrudnienia. Uczestnictwo w działaniach KIS jest dobrowolne. Prowadzone są zajęcia edukacyjne, psychoedukacyjne, poradnictwo specjalistyczne, samokształcenie, samopomoc, spędzanie wolnego czasu. Zajęcia te mają pomóc uczestnikom w podniesieniu samooceny, rozwoju umiejętności interpersonalnych, zmianie postawy na bardziej otwartą, podniesienie kwalifikacji i umiejętności zawodowych, zwiększenie aktywności społecznej a w konsekwencji w znalezieniu zatrudnienia.</p>
3.	<i>Klub Trzeźwego Życia przy MOPS</i>	<p>Klub Trzeźwego Życia działa przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli . Do Klubu mogą uczęszczać zarówno osoby korzystające z różnych form pomocy społecznej, jak i osoby, które nie są klientami MOPS w Stalowej Woli. Klub ma na celu pomoc uczestnikom w zachowaniu trzeźwości, naukę zdrowego trybu życia, wykształcenie nowych wzorców zachowań, dostarczenie wiedzy na temat metod i sposobów rozwiązywania problemów wynikających z uzależnienia. Jest też miejscem, w którym osoby uzależnione mogą w sposób bezpieczny spędzić wolny czas. Uczestnicy otrzymują wsparcie w radzeniu sobie z trudną sytuacją, z głodem alkoholowym, uczą się pracy nad bezsilnością wobec</p>

		alkoholu, pracy nad zmianą swojego życia, podjęcia leczenia odwykowego. Mają możliwość uczestniczenia w zajęciach terapeutycznych, fachowych pogadankach, zajęciach edukacyjno-motywacyjnych, korzystania z porad prawnych, konsultacji psychologicznych oraz poradnictwa socjalnego. Zasadniczym elementem pracy w Klubie są zajęcia grup psychoedukacyjnych oraz spotkania grupy Anonimowych Alkoholików.
4.	Dom Pomocy Społecznej im. Józefa Gawła	Zapewnia mieszkańcom usługi w zakresie potrzeb bytowych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. DPS umożliwia i organizuje także pomoc mieszkańcom w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych. Podstawowym celem działania DPS jest zagwarantowanie swoim mieszkańcom warunków do bezpiecznego i godnego życia z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb.
5.	Powiatowy Urząd Pracy (PUP)	Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli zajmuje się m.in. aktywizacją zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Osoby bezdomne po zarejestrowaniu się w PUP mogą korzystać z dostępnych form pomocy, tj. m.in.: poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, prac społecznie użytecznych, staży, szkoleń.
6.	Komenda Powiatowa Policji	Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli pełni kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańcom miasta i powiatu stalowowolskiego. Działalność Policji obejmuje prewencję, zwalczanie przestępczości, działania edukacyjna i profilaktyczne. Policja podejmuje szereg działań m.in. mających na celu pomoc osobom bezdomnym, szczególnie w okresie jesienno-zimowym, kiedy niskie temperatury stanowią poważne zagrożenie dla ich życia i zdrowia. Funkcjonariusze regularnie patrolują miejsca, w których mogą przebywać osoby bezdomne (altany, dworzec, parki, opuszczone budynki). Podczas patroli sprawdzany jest stan zdrowia osób będących w kryzysie bezdomności, a w razie potrzeby wzywane służby medyczne. Osoby bezdomne informowane są o możliwości skorzystania z noclegowni i innych formach wsparcia. Policja ściśle współpracuje z pracownikami MOPS, wspólnie

		kontrolują miejsca przebywania osób bezdomnych. Dzięki tej współpracy możliwe jest szybkie reagowanie na potrzeby osób w kryzysie bezdomności oraz kierowanie ich do odpowiednich placówek pomocowych.
7.	<i>Rada Miejska w Stalowej Woli Komisja Mieszkaniowa</i>	Komisja Mieszkaniowa w Stalowej Woli jest odpowiedzialna za kształtowanie lokalnej polityki mieszkaniowej oraz nadzór nad gospodarowaniem zasobami mieszkaniowymi gminy. Jej działalność obejmuje szereg kluczowych zadań mających na celu zapewnienie mieszkańcom dostępu do odpowiednich warunków mieszkaniowych. Główne zadania komisji to: opiniowanie wniosków mieszkaniowych, ustalanie zasad wynajmu lokali, nadzór nad inwestycjami mieszkaniowymi, współpraca z innymi podmiotami. Komisja Mieszkaniowa odgrywa szczególną rolę w kształtowaniu polityki mieszkaniowej w Stalowej Woli, dbając o transparentny proces przydziału mieszkań oraz nadzorując rozwój infrastruktury mieszkaniowej w mieście.
8.	<i>Urząd Miasta – Wydział Mienia Gminnego i Gospodarki Lokalami</i>	Wydział Mienia Gminnego i Gospodarki Lokalami w Urzędzie Miasta to wydział odpowiadający za zarządzanie majątkami nieruchomościowym gminy- zarówno gruntami, jak i lokalami mieszkaniowymi bądź użytkowymi. Wydział zajmuje się kompleksowo: tworzeniem, obrębem i negocjacją zasobów gruntowych; przydziałem, wynajmem, sprzedażą mieszkań i lokali użytkowych; obsługą formalno-administracyjną; technicznym zarządzaniem nieruchomościami i finansowo-prawną stroną obrotu mieniem gminnym.
9.	<i>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</i>	Komisja jest organem działającym przy Urzędzie Miasta, powołanym przez Prezydenta Miasta. Jej głównym celem jest przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz minimalizowanie jego negatywnych skutków społecznych. Kluczowe zadania MKRPA w Stalowej Woli to: profilaktyka i edukacja; interwencja i pomoc osobom uzależnionym; współpraca z instytucjami i organizacjami; kontrola przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży alkoholu. MKRPA odgrywa ważną rolę w przeciwdziałaniu uzależnieniom, które

		są jedną z głównych przyczyn i skutków bezdomności.
10.	<i>Całodobowa Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn im. św. Brata Alberta</i>	<p>Noclegownia dla mężczyzn w Stalowej Woli prowadzona jest przez Koło Stalowowolskie Pomocy im. św. Brata Alberta i odgrywa ważną rolę w systemie wsparcia osób bezdomnych w mieście. Placówka oferuje tymczasowe schronienie, wyżywienia oraz podstawową pomoc socjalną dla mężczyzn w kryzysie bezdomności. Warunkiem skorzystania z noclegu jest abstynencja od alkoholu. Placówka zapewnia nie tylko dach nad głową, ale także wyżywienie, dostęp do lekarza rodzinnego, psychologa i terapeuty. W odpowiedzi na rosnące potrzeby podjęto decyzję o rozbudowie placówki. Projekt zakłada zwiększenie powierzchni budynku, który pozwoli na przyjęcie do 52 osób, w tym kobiet. Na terenie Noclegowni funkcjonuje:</p> <p>Stacjonarny punkt higieniczny, obsługiwany przez Zespół ds. Bezdomności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli. Stacjonarny punkt higieniczny jest obiektem służącym zabiegom higieny osobistej i mogą z niego skorzystać zarówno kobiety jak i mężczyźni będące w kryzysie bezdomności. Osoby bezdomne, korzystające ze stacjonarnego punktu higienicznego mogą również otrzymać niezbędną bieliznę, odzież oraz środki higieniczne.</p>
11.	<i>Stalowowolska Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza</i>	Stalowowolska Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza to wyspecjalizowane służby, których głównym celem jest ratowanie ludzi w sytuacjach kryzysowych, poszukiwanie osób zaginionych i reagowanie w miejscach trudno dostępnych. Grupa ta wspiera osoby bezdomne głównie poprzez działania interwencyjne i ratunkowe – szczególnie w trudnych, zimowych warunkach. Grupa patroluje wraz z Policją oraz pracownikami MOPSu miejsca, w których mogą przebywać osoby bezdomne. Dodatkowo udzielają informacji o możliwych formach wsparcia.
12.	<i>Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej (SOWiIK)</i>	W Ośrodku podejmowane są działania na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego

		radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. SOWiK oferuje pomoc w postaci pomocy psychologicznej i prawnej, hostelu, psychoterapii a także posiada doświadczenie w prowadzeniu programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.
13.	<i>Koło Stalowowskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta</i>	Koło Stalowowskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta jest organizacją pożytku publicznego, której misją jest niesienie pomocy osobom bezdomnym oraz dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodzicielskiej. Działa na terenie Stalowej Woli, prowadząc szereg placówek (Dom dla Dzieci i Młodzież im. św. Brata Alberta, Dom dla Dzieci i Młodzieży im. św. Jana Pawła II, Noclegownia Całodobowa dla Bezdomnych Mężczyzn) i inicjatyw społecznych. Powyższa organizacja pozarządowa prowadzi kompleksową działalność na rzecz osób bezdomnych, ale także wsparcie w powrocie dla samodzielności i godnego życia.
14.	<i>PCK – Oddział Rejonowy w Stalowej Woli</i>	PCK aktywnie wspiera lokalną społeczność, realizując szereg działań humanitarnych i społecznych. Jednym z kluczowych obszarów działalności PCK w Stalowej Woli jest dystrybucja żywności i środków higienicznych dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Organizacja realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W ramach tego programu wydawane są paczki zawierające żywność. Dodatkowo dzięki wsparciu Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża, beneficjenci otrzymują środki czystości. Oddział PCK angażuje się również w inne formy wsparcia, tj.: organizacja paczek mikołajkowych dla dzieci i seniorów oraz udział w projektach aktywizujących społeczność lokalną.
15.	<i>Spółdzielnia Mieszkaniowa w Stalowej Woli</i>	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Stalowej Woli prowadzi szeroką działalność w zakresie: zarządzania nieruchomościami, działalności budowlanej, działalności społeczno-kulturalnej. Monitoruje na bieżąco zaległości dotyczące opłat za lokale mieszkalne. Wysyłane są wezwania do zapłaty, prowadzone są

		rozmowy telefoniczne z dłużnikami, podczas których są informowani o możliwości rozłożenia zaległości na raty. Wysyłane są również wezwania przedsądowe, jednak zanim sprawy zadłużenia zostaną skierowane na drogę postępowania sądowego, zlecane są kontrole zasiedlenia mające na celu bezpośrednią rozmowę z lokatorami i rozeznanie sytuacji, która przyczynia się do powstania zaległości. Część osób po takiej kontroli ponownie przystępuje do spłaty zadłużenia.
16.	Zakład Administracji Budynków (ZAB)	Zakład Administracji Budynków w Stalowej Woli jest centralnym punktem systemu zarządzania miejskim zasobem nieruchomościowym. Jego zadania obejmują: administrowanie i rentowanie gminnych mieszkań i budynków; techniczne utrzymanie nieruchomości, w tym przeglądy i remonty; obsługę pilnych zgłoszeń awaryjnych dzięki całodobowym dyżurom; zarządzanie finansami.
17.	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego (SBM)	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego to instytucja działająca na podstawie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, której celem jest przede wszystkim zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych swoich członków oraz ich rodzin. Role SBM w Stalowej Woli obejmują: 1. Budowę, nabywanie mieszkań. 2. Zarządzanie zasobem mieszkaniowym. 3. Obsługę administracyjną. 4. Wsparcie techniczne i inwestycje. 5. Udział członków w zarządzaniu. 6. Działalność komercyjną (jeśli zgodna jest ze statutem).
18.	Miejski Zakład Budynków (MZB)	MZB Sp. z o.o. to miejska spółka komunalna odpowiadająca za administrowanie nieruchomościami oraz szeroki zakres usług technicznych i wspierających mieszkańców. MZB specjalizuje się w administrowaniu nieruchomościami należącymi do wspólnot mieszkaniowych oraz zarządzaniu nieruchomościami użytkowymi, komercyjnymi i użyteczności publicznej. Misją Zakładu jest świadczenie nowoczesnych usług doradczych w sektorze nieruchomości z dużym naciskiem na lokalne wartości i społeczne zaangażowanie.
19.	Lokalny Punkt Pomocy Osobom	Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem w Stalowej Woli to miejsce, które

	<p><i>Pokrzywdzonym Przesłpstwem</i></p>	<p>oferuje bezpłatne wsparcie osobom dotknitym przestępstwem oraz ich bliskim. Działa w ramach ogólnopolskiej Sieci Pomocy finansowanej przez Fundusz Sprawiedliwosci, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwosci. Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłpstwem pomaga osobom bezdomnym ješli są ofiarami przestępstw, oferujac pomoc prawną, wsparcie psychologiczne, czasem pomoc rzeczową lub finansową a także wspiera powrót do społeczeństwa i ochronę praw tych osób.</p>
20.	<p><i>Poradnia Terapii Uzaleźnień przy Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym</i></p>	<p>Poradnia Terapii Uzaleźnień w Stalowej Woli to placówka działająca na rzecz osób uzaleźnionych od alkoholu i innych substancji oraz osób współuzaleźnionych, prowadzona przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzaleźnienia od Alkoholu i Współuzaleźnienia (przy Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym). Poradnia Terapii Uzaleźnień w Stalowej Woli oferuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kompleksowe leczenie uzaleźnień (całodobowe, dzienne i ambulatoryjne). 2. Terapie indywidualne, grupowe, programy specjalistyczne dla współuzaleźnionych i sprawców przemocy. 3. Możliwość rehabilitacji również dla dzieci i młodzieży w osobnej poradni. 4. Bezpłatną pomoc w ramach NFZ dla osób ubezpieczonych.
21.	<p><i>Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzaleźnienia od Alkoholu i Współuzaleźnienia (WOTUW)</i></p>	<p>To publiczna placówka medyczna specjalizująca się w leczeniu uzaleźnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzaleźnień behawioralnych. Ośrodek oferuje pomoc zarówno osobom uzaleźnionym, jak i ich rodzinom. WOTUW prowadzi różnorodne formy terapii dostosowane do indywidualnych potrzeb pacjentów: Całodobowy Oddział Terapii Uzaleźnienia od Alkoholu; Dzienny Oddział Terapii Uzaleźnienia od Alkoholu i Poradnie Terapii Uzaleźnień. Zespół ośrodka składa się z psychoterapeutów, lekarzy i psychologów, którzy stosują różne podejścia terapeutyczne, tj: poznawczo-behawioralne, psychodynamiczne i systemowe. Terapia obejmuje diagnostykę, psychoterapię indywidualną i grupową, psychoedukację, a także wsparcie dla rodzin. WOTUW</p>

		w Stalowej Woli stanowi istotne wsparcie dla osób zmagających się z problemem uzależnienia, oferując profesjonalną pomoc i indywidualne podejście do każdego pacjenta.
22.	Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy (ZPO)	ZPO w Stalowej Woli jest publiczną placówką zapewniającą całodobową, długoterminową opiekę medyczną i pielęgnacyjną osobom przewlekle chorym, głównie w podeszłym wieku, którzy nie wymagają hospitalizacji, ale potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Misją placówki jest pomoc w odzyskaniu sprawności i samodzielności oraz poprawa jakości życia podopiecznych.
23.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (SPZOZ) ul. Kwiatkowskiego 2	SPZOZ to zakład ambulatoryjny świadczący ambulatoryjną opiekę specjalistyczną w ramach kontraktu NFZ. Prowadzi szeroki wachlarz usług medycznych od podstawowej opieki zdrowotnej po zaawansowaną diagnostykę i rehabilitację. W SPZOZ funkcjonują poradnie tj.: diabetologiczna, reumatologiczna, ginekologiczna, chirurgii ogólnej, okulistyka, otolaryngologiczna, chirurgii urazowo-ortopedycznej, medycyny sportowej, medycyny paliatywnej, poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym.
24.	Powiatowy Szpital Specjalistyczny	Szpital specjalistyczny to główna placówka medyczna powiatu, zapewniająca szeroki zakres usług – od ratownictwa medycznego, poprzez diagnostykę i leczenie specjalistyczne, aż po opiekę psychiatryczną.
25.	Szpitalny Oddział Ratunkowy	SOR w Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym w Stalowej Woli to istotny element systemu ratownictwa medycznego, którego celem jest niesienie natychmiastowej pomocy osobom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia.

Analiza SWOT

Poniższa analiza SWOT jest wynikiem pracy warsztatowej reprezentantów kluczowych instytucji zaangażowanych w problematykę bezdomności, częściowo uzupełniona przez Zespół ds. realizacji projektów i programów w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli oraz danych pochodzących z wniosków zawartych w Sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności w Stalowej Woli na lata 2023 – 2025 w roku 2025.

1) Dla instytucji i podmiotów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu bezdomności

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Dobrze rozwinięta sieć instytucjonalna świadcząca wsparcie dla osób będących w kryzysie bezdomności:<ul style="list-style-type: none">- Schronisko/ noclegownia/ogrzewalnia;- Magazyn odzieżowy funkcjonujący w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej;- Magazyn żywnościowy funkcjonujący w Polskim Czerwonym Krzyżu.2. Dobrze rozbudowana sieć instytucjonalna świadcząca pomoc i wsparcie osobom będącym w kryzysie bezdomności:<ul style="list-style-type: none">- Stalowowski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej;- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia;- Klub Integracji Społecznej działający w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej;- Klub Trzeźwego Życia działający przy Miejskim Ośrodku	<ol style="list-style-type: none">1. Napływ osób bezdomnych z gmin innych niż Stalowa Wola;2. Brak optymalnych rozwiązań w zakresie wsparcia doraźnego m.in.: izby wytrzeźwień;3. Brak odpowiednich narzędzi do realizacji idei Housing First, nieprzygotowanie systemu na proces deinstytucjonalizacji w obszarze bezdomności w odpowiedzi na wyczerpującą się ideę pomocy instytucjonalnej (w postaci schronisk);4. Niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych;5. Brak pomieszczeń tymczasowych;6. Brak straży miejskiej;7. Brak odpowiednich regulacji prawnych (ustawa o prawach lokatora);8. Brak mechanizmu/ metody/ procedur służących

Pomocy Społecznej;

- Dom Pomocy Społecznej;
 - Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy;
 - Powiatowy Urząd Pracy;
 - Stalowowska Grupa Poszukiwawczo – Ratownicza;
 - Koło Stalowowskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta prowadzące Noclegownię dla Bezdomnych Mężczyzn;
3. Potencjał w rozwoju współpracy instytucjonalnej w zakresie rozwiązywania problemu bezdomności w Gminie;
 4. Doświadczona i wykwalifikowana kadra;
 5. Interdyscyplinarność w zakresie wsparcia osób w kryzysie bezdomności;
 6. Wykonanie diagnozy osób będących w kryzysie bezdomności.

SZANSE

1. Perspektywa powstania mieszkań treningowych i wspomaganych na terenie Gminy;
2. Powstanie Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego;
3. Wzajemne uzupełnianie oraz wspólne podejmowanie działań ukierunkowanych na wsparcie osób w kryzysie bezdomności pomiędzy instytucjami, a organizacjami pozarządowymi;
4. Realizacja Indywidualnych Planów Wychodzenia z Bezdomności;
5. Wprowadzenie nowego rozwiązania mieszkaniowego Housing First w formie pilotażu;
6. Perspektywa powstania hostelu dla osób uzależnionych-jako pomoc w powrocie do samodzielnego, trzeźwego życia.

wypracowaniu działań profilaktycznych w stosunku do osób zagrożonych bezdomnością (współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie m.in.: komunikacji, informacji);

9. Brak streetworkerów;
10. Niedostateczna skuteczność upowszechniania informacji na temat poszczególnych usług kierowanych do osób bezdomnych, dostępu do wiedzy na temat usług skierowanych do osób bezdomnych;
11. Brak oddziały detoksykacyjnego.

ZAGROŻENIA

1. Niezagospodarowane pustostany;
2. Niezabezpieczone miejsca przebywania osób bezdomnych;
3. Zwiększająca się liczba osób w kryzysie bezdomności przebywających w przestrzeni publicznej;
4. Wzrost liczby osób w kryzysie bezdomności, w tym coraz większy udział osób młodych;
5. Starzejąca się populacja osób w kryzysie bezdomności;
6. Wzrost przestępczości;
7. Obawa mieszkańców przed zachowaniami agresywnymi ze strony osób bezdomnych;
8. Dewastacja mienia;
9. Ukryta bezdomność, nie rejestrowana w oficjalnych statystykach - co wpływa na trudność w dostępie do wsparcia instytucjonalnego;
10. Brak środków finansowych na realizację przedsięwzięć,

wdrażanie rozwiązań, itp. w zakresie przeciwdziałania zjawiska bezdomności;
11. Brak poczucia bezpieczeństwa pracowników mających kontakt z agresywnym klientem, zwłaszcza w kontekście braku odpowiedniej, wykwalifikowanej ochrony;
12. Brak umiejętności i wiedzy pracowników mających kontakt z agresywnym/nietrzeźwym klientem, w zakresie radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
13. Wzmacnianie stanu bezdomności przez mieszkańców miasta.

2) Dla osób bezdomnych

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>1. Dyspozycyjność - gotowość i możliwość osób w kryzysie bezdomności do podejmowania określonych działań lub uczestnictwa w oferowanych formach wsparcia, z uwagi na posiadany czas;</p> <p>2. Odporność psychiczna i umiejętność przetrwania: - funkcjonowanie w ekstremalnych warunkach, co świadczy o dużej odporności psychicznej i zaradności, - umiejętność radzenia sobie z niepewnością, brakiem bezpieczeństwa i ciągłymi zmianami;</p> <p>3. Umiejętność radzenia sobie w kryzysowych sytuacjach (zaradność);</p> <p>4. Łatwość komunikacji wśród innych osób znajdujących się</p>	<p>1. Obniżona samoocena i motywacja zwłaszcza do wyjścia z problemu bezdomności;</p> <p>2. Uzależnienia;</p> <p>3. Zaburzenia i choroby psychiczne;</p> <p>4. Niezaradność życiowa;</p> <p>5. Trudności w utrzymaniu regularnej pracy;</p> <p>6. Pasywność – oczekiwanie na pomoc z zewnątrz zamiast podejmowanie własnych inicjatyw;</p> <p>7. Problemy zdrowotne wynikające z prowadzonego stylu życia;</p> <p>8. Niechęć do pracy (niska motywacja do pracy zarobkowej);</p> <p>9. Konflikty z prawem;</p>

- w podobnej sytuacji;
- 5. Umiejętność współpracy;
- 6. Chęć poprawy swojej sytuacji;
- 7. Umiejętności zawodowe i posiadanie kwalifikacji zawodowych.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> 1. Możliwość korzystania ze wsparcia specjalistycznego (m.in.: psychologicznego, prawnego, terapeuty, pracownika socjalnego); 2. Możliwość podjęcia aktywności zawodowej w postaci: kursów zawodowych (nabywanie nowych, uzupełnianie posiadanych umiejętności, przekwalifikowanie), odbycie stażu zawodowego; 3. Wsparcie doradcy zawodowego; 4. Możliwość nabywania umiejętności zawodowych w ramach Klubu Integracji Społecznej; 5. Możliwość skorzystania ze wsparcia w formie schronienia; 6. Perspektywa skorzystania ze wsparcia w postaci mieszkania treningowego; 7. Perspektywa uczestnictwa w „pilotażu mieszkaniowym” na bazie modelu Housing First. 	<ul style="list-style-type: none"> 10. Obciążenia komornicze (czynszowe, alimentacyjne); 11. Popadanie w konflikty rodzinne; 12. Niemożność podejmowania świadomych wyborów; 14. Niepełnosprawność osób bezdomnych. <ul style="list-style-type: none"> 1. Wykluczenie społeczne; 2. Zagrożenie utraty zdrowia lub życia; 3. Izolacja społeczna i samotność – brak więzi rodzinnych i społecznych pogłębia alienację. 4. Pogłębiające się poczucie bezsensu, beznadziejności, niska samoocena; 5. Poczucie wstydu i wykluczenia – brak godności, poczucie „bycia niewidzialnym” w społeczeństwie; 6. Stygmatyzacja i dyskryminacja – trudności w nawiązywaniu kontaktów, szukaniu pracy, korzystaniu z usług; 7. Brak dokumentów i dostępu do praw obywatelskich – utrudniony kontakt z urzędami, brak prawa do świadczeń; 8. Wykluczenie cyfrowe i informacyjne – brak dostępu do Internetu, telefonu, informacji o ofertach pomocy; 9. Niemożność podjęcia zatrudnienia – brak stałego adresu zamieszkania, środków transportu, odpowiedniego stroju czy higieny; 10. Zagrożenie życia – zwłaszcza zimą – realne ryzyko zamarznięcia lub śmierci z wycieńczenia; 11. Przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna – szczególnie narażone są kobiety, osoby starsze i osoby LGBT+;

Wnioski

1. Bezdomność w Stalowej Woli ma charakter długotrwały i wieloczynnikowy. Istnieje zatem konieczność wdrażania długofalowych strategii wsparcia, a nie wyłącznie doraźnych interwencji;

2. Głównymi potrzebami osób będących w kryzysie bezdomności są: mieszkanie, zdrowie, praca, relacje społeczne.

Należałoby podejmować działania mające na celu łączenie polityki mieszkaniowej, aktywizacji zawodowej, wsparcia zdrowotnego i usług psychologicznych. Działania aktywizujące powinny uwzględniać wsparcie w wymiarze psychospołecznym m.in.: nauka systematyczności, budowanie wewnętrznej motywacji oraz tworzenie możliwości do terapii uzależnień i współzależnienia;

3. Osoby w kryzysie bezdomności posiadają/deklarują wyraźną gotowość do zmian w swoim życiu. Niezbędnym narzędziem jest stosowanie konkretnego, wieloaspektowego wsparcia. Ponadto stosowanie indywidualnego podejścia, wzmocnienie poczucia sprawczości i długofalowej pracy społecznej;

4. Poprawa oferty mieszkaniowej – rozwijanie usług mieszkalnictwa społecznego (mieszkań treningowych/wspomaganych). Wsparcie świadczone w ramach funkcjonującej noclegowni nie jest wystarczające. Istnieje konieczność skierowania szczególnej uwagi na potrzeby osób w kryzysie bezdomności, niesamodzielnym oraz przeżywających kryzysy psychiczne. Podjęcie prób w zakresie wdrożenia metody Housing First w formie pilotażu;

5. Podjęcie działań zmierzających do zwiększenia liczby i zakresu działań profilaktycznych (np. wypracowanie systemu skutecznej identyfikacji osób zagrożonych kryzysem bezdomności);

6. Wypracowanie modelu współpracy w ramach utworzonego zespołu roboczego ds. przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności w Gminie Stalowa Wola.

**FAKT 1: BEZDOMNOŚĆ
JEST EFEKTEM
NAGROMADZONYCH
KRYZYSÓW ŻYCIOWYCH,
CZĘSTO
WSPÓŁISTNIEJĄCYCH.**

**Fakt 2:
kompleksowe
wsparcie —
mieszkaniowe,
zawodowe
i zdrowotne.**

**FAKT 3: CZYNNIKI
NIEZBĘDNE NA
DRODZE
WYCHODZENIA
Z BEZDOMNOŚCI -
KONKRETNE
NARZĘDZIA:
MIESZKANIE, PRACA,
TERAPIA, STOSOWANIE
ZINTEGROWANYCH
PROGRAMÓW
AKTYWIZACJI
SPOŁECZNO –
ZAWODOWEJ
I MIESZKANIOWEJ.**

Cele Programu

W odpowiedzi na zidentyfikowane bariery oraz w oparciu o lokalne zasoby zdecydowano się na wypracowanie celu strategicznego, któremu podporządkowane są cele szczegółowe.

STRUKTURA CELÓW:

CEL STRATEGICZNY PROGRAMU:

- 1. STWORZENIE ZINTEGROWANEGO I SYSTEMOWEGO MODELU PRZECIWDZIAŁANIA BEZDOMNOŚCI W GMINIE STAŁOWA WOLA, OPARTEGO NA DZIAŁANIACH PROFILAKTYCZNYCH, OSŁONOWYCH I AKTYWIZUJĄCYCH, ZORIENTOWANEGO NA TRWAŁE WYCHODZENIE OSÓB Z KRYZYSU BEZDOMNOŚCI.**

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1.1 Zapobieganie bezdomności poprzez realizację działań wspierających i profilaktycznych;**
- 1.2 Podniesienie jakości i skuteczności działań osłonowych, skierowanych do osób w kryzysie bezdomności;**
- 1.3 Aktywizacja do wychodzenia z bezdomności.**

Programowanie kierunków działań

Planowane do realizacji działania w ramach Programu Wychodzenia z Kryzysu Bezdomności na lata 2026-2028 dla Gminy Stalowa Wola wynikają z przeprowadzonych analiz oraz badań wskazanych w niniejszym programie.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1: Zapobieganie bezdomności poprzez realizację działań wspierających i profilaktycznych		
Zadanie/ Działanie	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne za realizację zadań/działań
1. Systematyczny monitoring problemu bezdomności oraz zagrożenia bezdomnością.	1. Liczba osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy.	MOPS
	2. Liczba nowych osób w kryzysie bezdomności przybyłych na teren gminy w roku sprawozdawczym.	MOPS, Noclegownia/ Schronisko
	3. Liczba osób/rodzin zagrożonych bezdomnością.	MOPS
	4. Liczba osób/rodzin, które oczekują na mieszkanie socjalne w roku sprawozdawczym.	SBM, UM/ Wydział Mienia Gminnego i Gospodarki Lokalami
	5. Liczba osób/rodzin <u>zagrożonych</u> nakazem eksmisji.	ZAB
	6. Liczba osób/rodzin <u>z nakazem</u> eksmisji.	SBM, ZAB, UM/ Wydział Mienia Gminnego i Gospodarki Lokalami
2. Realizacja działań zapobiegających bezdomności.	1. Liczba osób w kryzysie bezdomności objęta pomocą socjalną.	MOPS, Noclegownia/ Schronisko
	2. Liczba osób w kryzysie bezdomności objęta pomocą psychologiczną.	MOPS, Noclegowania/ Schronisko
	3. Liczba osób w kryzysie bezdomności objęta pomocą prawną.	MOPS
	4. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i edukacyjnych z problematyki bezdomności, wraz z łączną	MOPS/ KTŻ

	liczbą godzin realizacji.	
3. Wypracowanie sprawnego systemu współpracy podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem bezdomności.	1. Liczba i nazwa podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem bezdomności, które współpracują z MOPS w Stalowej Woli.	KPP, PUP, WOTUW, UM/ Wydział Mienia Gminnego i Gospodarki Lokalami, Noclegowania/ Schronisko, NGO/ SGPR, Spółdzielnie mieszkaniowe
	2. Liczba wdrożonych działań dotyczących przepływu informacji między podmiotami zajmującymi się przeciwdziałaniem bezdomności.	KPP, PUP, WOTUW, UM/ Wydział Mienia Gminnego i Gospodarki Lokalami, Noclegowania/ Schronisko, NGO/ SGPR, Spółdzielnie mieszkaniowe
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2: Podniesienie jakości i skuteczności działań osłonowych, skierowanych do osób w kryzysie bezdomności		
Zadanie/ Działanie	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne za realizację zadań/ działań
1. Rozwój infrastruktury pomocowej dla osób w kryzysie bezdomności.	1. Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystająca z pomocy społecznej.	MOPS
	2. Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających z pomocy materialnej.	MOPS
	3. Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających z pomocy rzeczowej.	MOPS
	4. Liczba osób w kryzysie bezdomności przebywająca w <u>schronisku/ noclegowni/ korzystających z ogrzewalni, w tym w okresie jesienno-zimowym.</u>	Noclegownia/ Schronisko
	5. Liczba osób bezdomnych przebywających w miejscach	MOPS

	niemieszkalnych.	
	6.Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających z różnych form wsparcia w okresie jesienno-zimowym (m.in. schronienie, stacjonarny punkt higieniczny, SOWiK, ZPO, żywność, środki higieniczne, odzież, śpiwory, koce, sprzęt rehabilitacyjny).*	MOPS
	7.Liczba streetworkerów pracujących z osobami w kryzysie bezdomności.	MOPS, NGO

**istnieje konieczność wprowadzenia rejestru form wsparcia, z których korzystają osoby w kryzysie bezdomności w okresie jesienno-zimowym w celu weryfikacji wskaźnika*

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3: Aktywizacja do wychodzenia z bezdomności

Zadanie/ Działanie	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne za realizację zadań/ działań
1. Ścieżki wychodzenia z bezdomności.	1. Liczba osób w kryzysie bezdomności objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności.	MOPS
	2.Liczba osób bezdomnych objętych kontraktem socjalnym.	MOPS
	3. Liczba osób w kryzysie bezdomności objęta terapią uzależnień.	MOPS, Noclegownia/ Schronisko
	4.Liczba osób usamodzielnionych po zakończonej terapii uzależnień.	MOPS, Noclegownia/ Schronisko
	5.Liczba dostępnych miejsc w mieszkaniach treningowych/wspomaganych.	MOPS
	6. Liczba osób w kryzysie bezdomności, które	MOPS

	skorzystały z oferty mieszkania treningowego/wspomagane.	
2.Zwiększenie dostępu do instrumentów aktywizacji osób w kryzysie bezdomności.	1. Liczba przeprowadzonych szkoleń podnoszących kompetencje społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	MOPS/ KIS MOPS/ KTŻ
	2.Liczba przeprowadzonych szkoleń podnoszących kompetencje zawodowe dla osób bezdomnych.	PUP
	3.Liczba osób w kryzysie bezdomności, które skorzystały z form pomocy realizowanych przez PUP.	PUP
	4. Liczba osób w kryzysie bezdomności skierowanych do Klubu Integracji Społecznej.	MOPS/ KIS
	5. Liczba osób w kryzysie bezdomności objęta programami reintegracji społecznej i zawodowej.	MOPS/ KIS
	6. Liczba programów społecznych na rzecz osób w kryzysie bezdomności, w tym model Housing First.	MOPS, NGO
	7.Liczba osób, które skorzystały z modelu Housing First.	MOPS, NGO

Wdrażanie i zarządzanie Programem

Za koordynację Programu i bieżące monitorowanie jego realizacji odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Etapy wdrożenia programu oraz harmonogram poszczególnych działań zostaną ustalone na wstępnym etapie jego realizacji, przy udziale podmiotów odpowiedzialnych statutowo za poszczególne obszary tematyczne. W przypadku konieczności wprowadzenia zmian w zakładanych celach i działaniach programu. Zostanie to zrealizowane przy wspólnym udziale zaangażowanych jednostek oraz Radę Miejską w Stalowej Woli.

Monitoring realizacji Programu

Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą od instytucji/podmiotów zaangażowanych i odpowiedzialnych za wdrożenie Programu Wychodzenia z Kryzysu Bezdomności na lata 2026-2028 dla Gminy Stalowa Wola na podstawie „Raportu z realizacji Programu dla instytucji i podmiotów zaangażowanych w realizację Programu”, które będą przekazywane do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli do dnia 31 stycznia każdego roku. Monitoring odbywać się również będzie w ramach spotkań podmiotów i instytucji zaangażowanych w problematykę bezdomności.

Sprawozdanie z monitoringu będzie sporządzone do dnia 31 marca każdego roku i przedkładane Radzie Miejskiej w Stalowej Woli przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Ewaluacja Programu

Ewaluacja będzie dokonana na koniec jego realizacji w oparciu o dane i dokumenty uzyskane w procesie monitorowania programu oraz inne dokumenty, które mogłyby zawierać przydatne informacje.

Proces ewaluacji programu ma na celu ocenę wdrażania programu pod kątem adekwatności podejmowanych działań, ich efektywności, tempa realizacji programu i skuteczności metod zastosowanych w realizacji. Proces ewaluacji powinien dostarczyć wnioski co do kształtu dalszej pracy w ramach programu.

Wynikiem przeprowadzonej ewaluacji będzie sporządzenie Raportu Ewaluacyjnego na koniec realizacji Programu Wychodzenia z Kryzysu Bezdomności na lata 2026-2028

dla Gminy Stalowa Wola w terminie do 31 marca roku następnego i przekazanie Radzie Miejskiej w Stalowej Woli przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Źródła finansowania zadań programowych

Wszystkie zadania ujęte w Programie finansowane będą z budżetu Miasta Stalowej Woli w ramach środków przeznaczonych na pomoc społeczną. Szczególne inicjatywy projektowe, które wyłonią się w procesie wdrażania programu finansowane będą z dostępnych zewnętrznych źródeł, np. programy rządowe, środki EFS i inne.

KWESTIONARIUSZ ANKIETY

Szanowna Pani / Szanowny Panie,

ankieta, którą trzymasz w rękach, została przygotowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, w celu lepszego zrozumienia sytuacji osób znajdujących się w kryzysie bezdomności. Twoje odpowiedzi są dla nas niezwykle ważne – pozwolą nam opracować skuteczniejszy, bardziej dopasowany do rzeczywistych potrzeb **Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności na lata 2026–2028**.

Dzięki Twoim szczerym odpowiedziom będziemy mogli:

- lepiej poznać **Twoją obecną sytuację życiową**,
- dowiedzieć się, **jakiej pomocy potrzebujesz najbardziej**,
- zidentyfikować **największe bariery** w wychodzeniu z bezdomności,
- zaplanować konkretne działania, które **rzeczywiście mogą coś zmienić** – m.in. w zakresie wsparcia mieszkaniowego, zdrowotnego, psychologicznego, zawodowego i społecznego.

Ankieta jest **anonimowa**, a Twoje odpowiedzi zostaną wykorzystane wyłącznie w celach badawczych i planistycznych. Jeśli czegoś nie rozumiesz – zapytaj osobę prowadzącą badanie.

Dziękujemy za Twój czas, otwartość i zaufanie. Twoje zdanie naprawdę się liczy.

I. METRYCZKA

1. **Płeć:** Kobieta Mężczyzna

2. **Wiek:** do 25 lat 26–40 lat 41–60 lat powyżej 60 lat

3. **Jakie posiadasz wykształcenie?**

niepełne podstawowe podstawowe gimnazjalne

zawodowe średnie wyższe

4. **Czy jesteś obecnie osobą w kryzysie bezdomności?** Tak Nie Czasami

5. **Jak długo jesteś w kryzysie bezdomności?**

od 3 do 6 miesięcy

od 6 do 12 miesięcy

- od 12 do 24 miesięcy
- od 2 do 5 lat
- od 5 do 10 lat
- powyżej 10 lat

6. Gdzie najczęściej przebywasz? Ulica Schronisko Noclegownia Inne (jakie?):

II. AKTUALNA SYTUACJA ŻYCIOWA

7. Czy masz dowód osobisty lub inny dokument tożsamości? Tak Nie

8. Czy masz stały dochód? (np. zasiłek, renta, praca dorywcza) Tak Nie

Jeśli tak, to jaki? _____

9. Czy korzystasz z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej lub innych instytucji?

Tak Nie Sporadycznie

10. Czy masz kontakt z rodziną lub bliskimi? Tak Nie Sporadycznie

11. Czy masz problemy zdrowotne? Tak Nie Nie wiem

III. POTRZEBY I OCZEKIWANIA

12. Jakiej pomocy potrzebujesz w pierwszej kolejności? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- Dach nad głową
- Jedzenie
- Odzież
- Opieka zdrowotna
- Praca
- Pomoc prawna
- Leczenie uzależnień
- Pomoc psychologiczna
- Inne (jakie?): _____

13. Czego najbardziej Ci brakuje w obecnej sytuacji? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- Bezpiecznego miejsca do spania
- Ciepłych ubrań i butów
- Regularnych posiłków
- Opieki zdrowotnej

- Pracy lub zajęcia zarobkowego
- Stałego źródła dochodu
- Kontaktu z rodziną
- Bliskiego kontaktu z innymi ludźmi
- Możliwości umycia się i zadbania o higienę
- Dokumentów tożsamości
- Poczucia godności i szacunku
- Innego (jakiego?): _____

14. Co Twoim zdaniem najbardziej pomogłoby osobom bezdomnym wyjść z kryzysu? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- Miejsce do zamieszkania
- Praca i szkolenia zawodowe
- Pomoc w leczeniu uzależnień
- Pomoc psychologiczna
- Wsparcie w kontaktach z rodziną
- Ułatwienia w zdobyciu dokumentów i świadczeń
- Programy reintegracyjne (np. zajęcia, wolontariat)
- Lepszy dostęp do opieki zdrowotnej
- Więcej empatii i zrozumienia ze strony społeczeństwa
- Inne (jakie?): _____

IV. OPINIE I BARIERY

15. Co było główną przyczyną Twojej sytuacji bezdomności? (jedna odpowiedź)

- Utrata pracy
- Rozpad rodziny / rozwód
- Zadłużenie / eksmisja
- Uzależnienie (alkohol, narkotyki)
- Problemy zdrowotne
- Przemoc domowa
- Wyjście z instytucji (więzienie, dom dziecka, szpital psychiatryczny)
- Inne (jakie?): _____

16. Czy wcześniej korzystałeś/aś z jakiegokolwiek formy wsparcia społecznego (np. mieszkanie wspierane, terapia, program aktywizacyjny)?

- Tak – pomogło mi
- Tak – ale nie pomogło
- Nie
- Nie pamiętam

17. Jak oceniasz swoje szanse na wyjście z bezdomności w najbliższym czasie?

- Duże – mam plan i motywację
- Umiarkowane – próbuję, ale nie wiem, czy się uda
- Małe – brakuje mi wsparcia lub sił
- Żadne – pogodziłem/am się z sytuacją

18. Jakie przeszkody najbardziej utrudniają Ci wyjście z bezdomności? (można zaznaczyć kilka)

- Brak pracy
- Brak mieszkania / miejsca tymczasowego
- Problemy zdrowotne / psychiczne
- Brak wsparcia ze strony rodziny
- Uzależnienia
- Trudność w uzyskaniu dokumentów
- Poczucie beznadziei i wykluczenia
- Biurokracja i brak zaufania do instytucji

19. Czy uważasz, że instytucje publiczne (np. MOPS, noclegownia) są przygotowane do realnej pomocy osobom takim jak Ty?

- Tak
- Częściowo
- Nie
- Nie wiem / nie korzystałem/am

20. Czy czujesz się szanowany/a i traktowany/a z godnością przez pracowników instytucji pomocowych?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Raczej nie

- Zdecydowanie nie

21. Czy gdyby powstała kompleksowa, spójna oferta pomocy, np.: wsparcie mieszkaniowe, socjalne i prawne, aktywizacja zawodowa oraz włączanie do społeczności lokalnej, zajęcia rozwojowe, skorzystałbyś/skorzystałabyś z takiej oferty?

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie

22. Czy chciałbyś/chciałabyś coś jeszcze dodać od siebie?

.....
.....
.....